

“Donem suport absolut a Chávez perquè plantejar la construcció del ‘socialisme del segle XXI’ són paraules majors”

Guillermo Teillier (Santa Bárbara, Xile, 1943) és el president del Partit Comunista de Xile. En aquesta entrevista analitza l'actuació de la coalició que governa el país i del paper que els comunistes, fortament reprimits durant la dictadura de Pinochet, poden tenir en el procés d'integració de Llatinoamèrica. Teillier, a més, es mostra esperançat respecte al futur de Cuba.

El Partit Comunista (PC) ha tingut històricament una important presència en l'escenari polític xilè. Quina és la seua situació actual?

—El PC de Xile va patir una dura persecució durant la dictadura d'Augusto Pinochet (1973-1990), i els seus dirigents principals van ser executats. Després, en eixir de la dictadura, vam ser exclosos de qualsevol acord polític, i avui continuem al marge per efecte del sistema electoral establert en la Constitució imposada per Pinochet.

Com que aquest sistema no es basa en una lògica representativa, impedeix que arribem al Parlament. Malgrat això, hem mantingut una mitjana de participació electoral del 7,5%, i el partit conserva una influència important en la Central Única de Treballadors (CUT), en cercles intel·lectuals i culturals progressistes i entre els estudiants. Es a dir, que a poc a poc el partit ha recuperat espai.

—**Es comú definir el Govern de la Concertació com una aliança de centreesquerra. Com la definiria, vostè?**

—Jo crec que la Concertació és una administració socialdemòcrata del model neoliberal. És cert que hi ha sectors que tenen sentiments més d'esquerra, però els qui tenen l'hegemonia són les parcel·les més neoliberals i conservadores.

—**Però qui domina la Concertació és el Partit Socialista (PS)...**

—La presidenta Michelle Bachelet és socialista i podríem dir que el PS està al capdavant del Govern, però els seus parlamentaris i dirigents no tenen la voluntat suficient per plantejar un canvi de rumb. Ells volen mantenir el poder a tota costa, i és així com ho fan, i sens dubte els va molt bé amb les grans empreses. Per què volen un govern de dreta les grans empreses o les transnacionals, si qui millor els defensa és un govern d'esquerra?

—**Quina ha estat la posició del PC en la segona volta electoral que va donar el triomf a Bachelet?**

—Vam exposar davant el públic cinc punts que consideràvem importants per avançar en la democratització del país, com ara una reforma provisional i la fi del sistema electoral binominal. Bachelet va acceptar de tenir en compte aquests punts en el seu mandat i nosaltres vam fer una crida a votar per la seua candidatura. Si no haguérem cri-

dat a votar per Bachelet, hi havia un perill cert que la dreta arribara al poder.

—**Es la por a la dreta el que dóna vots a la Concertació?**

—Jo crec que en gran manera és el temor a la dreta. A Xile hi ha el vot útil, també en relació amb nosaltres. Quan anem i truquem a la porta d'un xilè, ens diu: “Mire, vostès són molt bons candidats, però no guanyaran mai per culpa del sistema electoral i llavors he de votar pel mal menor.” I el mal menor és la Concertació. La gent es resisteix a tenir un govern que implique la tornada de la dreta que va estar amb Pinochet.

—**S'ha parla molt de l'èxit del model econòmic xilè. Vostè coincideix amb aquesta apreciació?**

—Per descomptat que no. A Xile han augmentat les diferències socials i hi ha una pauperització de tots els treballadors i les capes mitjanes, a pesar dels subsidis que ha donat el Govern.

—**Quina ha estat la posició del PC xilè respecte a l'escenari electoral llatinoamericà?**

—Les eleccions d'enguany han possibilitat el sorgiment d'una nova forma d'integració que per descomptat encapçalaven Veneçuela, Cuba, Bolívia i segurament l'Equador. I que també podria integrar altres països encara que no tinguem el mateix sistema. Veneçuela parla del socialisme del segle XXI i s'hi esforça bastant... No és el mateix que al Brasil, és cert, però podrien complementar-se. Això ens sembla molt important perquè pensem que és necessari que s'aconsegueixca crear la cultura d'un nou tipus d'integració que benefici els pobles i que pose les riqueses naturals al servei dels pobles.

—**Vostè creu que la coincidència regional de governs d'esquerra pot donar més oxigen al PC?**

—No sé si només al PC, perquè avui dia hem de pensar amb més amplitud,

EL TEMPS

hem de ser més flexibles en les nostres relacions. Moltes vegades el PC ni tan sols encapçala un procés. Però sí que hem d'estar disposats a contribuir en el desenvolupament d'una cultura, una consciència alternativa al sistema neoliberal. Nosaltres no aturarem la globalització, però almenys hem de tenir la capacitat d'unir-nos i conformar una força sobretot a Llatinoamèrica per crear aquesta alternativa. Aquest procés ens pot afavorir com a partit?, jo crec que sí, que ens pot afavorir.

—El Govern de Xile hauria d'impulsar més fermament la integració

regional? La seva política exterior sembla més orientada cap als Estats Units.

—La política exterior xilena té gust de no-res. I jo crec que en això hi ha diferències a l'interior de la Concertació, que ha delegat Exteriors a la Democràcia Cristiana, un partit aferrat a la influència dels Estats Units i les seues imposicions. Estic segur que Bachelet voldria alçar el vol i tenir major presència integracionista, però té els seus lligams. La dictadura ha deixat aquest país molt aferrat i la Concertació no farà res que n'amenace la unitat. Per ai-

xò els seus dirigents cerquen un pas neutre que no els comprometa.

—Quina és la posició del seu partit respecte a la revolució socialista promoguda per Hugo Chávez a Veneçuela?

—Nosaltres donem suport plenament a Chávez, perquè creiem que açò de plantejar la construcció del "socialisme del segle XXI" són paraules majors. Avui dia, el moviment revolucionari progressista té idees més clares sobre com capturar-se per construir el socialisme, perquè hi ha els fracassos d'Europa de l'Est, juntament amb altres alternatives reeixides com el Vietnam, la Xina o Cuba. Veneçuela té els recursos necessaris per plantejar-se una societat socialista que tinga molt en compte els errors que s'han comès i traure el millor del que s'ha fet.

—Vostè ha estat recentment a Cuba. Com veu l'escenari post-Fidel Castro?

—He percebut molta tranquil·litat en els dirigents de la revolució i ja es nota el traspàs de poder cap a un tipus de direcció més col·lectiva, de major participació. En aquests moments es discuteixen els problemes descarnadament, enmig de discussions prou aspres quant a la confrontació d'idees. Jo vaig escoltar —i em va agradar— el discurs de Raúl Castro, que va donar suport a aquesta discussió franca i directa.

—El PC xilè ha entrat en el joc democràtic. Hi ha espai a Cuba per a un model que incloga eleccions lliures?

—Però miri per a què serveixen les eleccions aquí a Xile, amb tots els casos de corrupció que hem tingut, per exemple! Estem parlant de dues realitats molt diferents, perquè jo conec com trien els candidats a Cuba i conec les dificultats que tenim a Xile. Per això no veig com es pot canviar la situació a Cuba. Sí que és cert que el que ha d'haver-hi a l'illa ha de ser democràcia participativa, de les organitzacions socials, i això és el que estan perfeccionant ara els cubans. Allí el poble participa, i això és essencial, perquè a Xile hi ha eleccions, però la gent no participa..., tan sols va una vegada cada quatre anys a votar i punt. Finalment el sistema fa el que vol i no escolta ningú.

Federico Rivas Molina
Buenos Aires